

1986

İNSAN HAKLARI DERNEĞİ ANKARA ŞUBESİ

Meşrutiyet Cad. 38/6
Kat:2, Kızılay – Ankara
Tel: 00 90 312 433 00 77
E-mail:
ankara@ihd.org.tr,
<http://www.ihd.org.tr>

İÇ ANADOLU BÖLGESİ HAPİSHANELERİ NİSAN-MAYIS-HAZİRAN 3 AYLIK 2018 HAK İHLALLERİ RAPORU (05.07.2018)

Nisan-Mayıs-Haziran 2018 tarihlerini kapsayan; Bolu F Tipi, Dinar T Tipi, Kayseri Bünyan 2 Nolu T Tipi, Kırıkkale-Hacılar F Tipi, Sincan T Tipi, Sincan Kadın ve Tokat T Tipi Hapishaneleri için yapılan görüşmeler, aile ve vekilleri tarafından derneğimize yapılan başvurular, avukat ziyaretleri, mahpuslar tarafından yollanan mektupların aktarılması sonucunda İç Anadolu Bölgesi Hapishanelerinde yaşanan hak ihlalleri, İHD Ankara Şube Hapishaneler Komisyonu tarafından rapor haline getirilmiştir.

BOLU F T TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU

09.04.2018 tarihinde şubemize Abdulvahap Kavak tarafından gönderilen mektupta vermiş olduğu bilgilere göre;

- Göz ameliyatı olması gerekiyor ancak üniversitede mahkum koşuğu olmadığı için ameliyat olamıyor. Kimi zaman hastanelere gittiklerinde bazı tetkik ve testler isteniyor ancak bu tetkik ve test sonuçlarıyla birlikte doktora tekrar gidemiyorlar. Doktorların “şu tarihte gelin” dediği tarihlerde hastanelere götürülüyorlar, bu nedenle bazı rahatsızlıklarından haberleri olmuyor. 2010 yılında boğazında oluşan nodülden bu gerekçeler nedeniyle yedi yıl sonra tesadüfen haberi olmuştur.
- Doktor hasta-hasta mahremiyeti sağlanmıyor. Görevli askerler hasta ve doktorun yanından uzaklaşmıyorlar.
- Kendisi gibi ağırlaştırılmış müebbet cezası olan hükümlülerin ilgili doktor ve baştabibin “refakatçi bulunması gereklidir” raporlarına rağmen söz konusu zorunluluk sürecinde refakatçinin kalmasına izin verilmiyor.
- Rahatsızlıklarına uygun diyet yemekleri verilmiyor.

13.04.2018 tarihinde şubemize Hacı Ekinci tarafından gönderilen mektupta vermiş olduğu bilgilere göre;

Bolu F Tipi Cezaevinde hükümlü olarak kalan Hacı Ekinci 6 aydır telefon ile iletişim hakkından, kurum idaresinin kendisine ve ailesine dayatmakta olduğu “tekmil” uygulaması nedeniyle yararlanamamaktadır. 12 Nisan 2018 günü telefon görüşmesinde konuşmaya başladığında isim ve soy ismini beyan etmiş, ancak kurum idaresi bunu yeterli görmeyerek 70 yaşındaki annesinin de Türkçe bilmiyor olmasına rağmen, önce isim-soyisim ve numarasını beyan etmesini şart koşmasından kaynaklı ilk on saniyede görüşmeyi kestiğini ifade etmiştir.

13.04.2018 tarihinde şubemize Bolu’da hükümlü bulunan Nurullah Semo’nun avukatı tarafından verilen bilgilere göre;

- Nurullah Semo İzmir Kırıklar F Tipinde tutuklu olup mahpusun hatırlayabildiği tarih olan 23.03.2018’ de, hapishaneden ağız kapatılarak üstünün giyilmesine izin verilmeden apar topar Bolu Cezaevine sevk edilmiştir. Bolu cezaevine geldiği günün akşamı saat 20.00 sularında 4-5 kişilik bir gardiyan gelmiş gelmiş, arama gerekçesiyle çıplak arama yapılmış, kendisiyle birlikte getirilmiş eşyaların tümü yere dökülerek ve zarar verilecek şekilde arama yapılmış, arama sırasında küfür ve hakaret edilmiştir.
- Aynı gün akşam 22.00 sularında başka bir grup gardiyan gelerek mahpusu, bulunduğu odadan çıkararak arama gerekçesiyle yine kameranın olmadığı arama odasında götürmüş, bir arama daha yapılacağı

gerekçesiyle tüm kıyafetleri çıkartılarak çıplak arama yapılmıştır. Bir gardiyanın doğrudan yumruk atmasıyla diğer gardiyanlar da mahpusu darp etmeye başlamıştır.

- Ertesi gün sabah sayım sırasında 08.00 sularında yine 5-6 kişilik bir grup gardiyan gelmiş ve arama yapılacağı gerekçesiyle yine kameranın olmadığı arama odasına alınmıştır. Burada da sinkafli küfürler edilerek darp edilmiştir.
- Mahpus, darp edildiği aynı gün, İzmir Ağır Ceza Mahkemesi'nde bir infaz dosyası nedeniyle SEGBİS ile bağlanmış ve ifade alındığı sırada kendisine söz veren hâkime " siz bana bunları soruyorsunuz ama ben iki gündür işkence görüyorum, gardiyanlar beni ölümle tehdit ediyor, bunları avukata savcıya ya da hâkime söylersen seni yaşatmayız dediler şimdi de beni SEGBİS'e çıkarırken karşımda durup kafa sallıyorlar, burada tespit yapabilirsiniz' demiş ifadesi bitikten sonra hâkim bu kişilerin odaya girmesini söylemesini istemiş, müvekkili çıkarmıştır. Sonuç ile ilgili bir bilgisi yoktur.
- Mahpus, sevk edildiği Bolu F Tipi Hapishanesi'nde 2 gün içinde arama bahanesiyle 3 kez kameranın olmadığı müşahede arama odasına götürülmüş ve ilkinde tehdit hakaretler edilerek çırılçıplak soyularak hukuka aykırı bir biçimde aranmış, diğer iki aramada da, 2 farklı grup tarafından tekrardan keyfi bir biçimde çıplak aranmış, sistematik olarak işkenceye uğramış, darp edilmiş, tehdit edilmiş ve hakarete uğramıştır. Bu işkence olayından sonra talebi olmasına rağmen hastaneye götürülmemiş, "yoğunluk var, araç uygun değil" vb gerekçelerle rapor aldırılmamıştır.

16.04.2018 tarihinde şubemize 3 Mahpus tarafından gönderilen mektupta vermiş olduğu bilgilere göre;

6-7 aydan bu yana tekmiil dayatması nedeniyle telefon görüşmeleri yapamamışlardır. Telefon açtıklarında merhaba der demez telefonları kesilmektedir.

24.04.2018 tarihinde şubemize ulaşan 3 Mahpus tarafından gönderilen mektupta vermiş olduğu bilgilere göre;

7 aydır tekmiil istenilmesinden dolayı telefon görüşmesi yapamamaktalar. Revir, hastane ve dış hastane sevkleri yapılmamakta veya çok geç yapılmaktadır. Durumu ağır olan mahpusların muayene ve tedavileri düzenli yapılmamakta, kelepçeli olarak muayene yapılmaya çalışılmaktadır. Erdal Uçak adlı mahpusun tahliye edilmesine rağmen tahliye işleminin yapılmadığını aktarmışlardır. Ayrıca cezaevi idaresi tarafından ani baskınların sayısı artırılmış, memurların tutumlarında rahatsızlık verici boyuta ulaşmıştır. Zoraki olarak bir odadan bir başka odaya gönderildiklerini de ifade etmektedirler.

11.05.2018 tarihinde şubemize Enes Taşkın tarafından gönderilen mektupta vermiş olduğu bilgilere göre;

02.05.2018 tarihinde Mardin'den misafir olarak Sincan 2 Nolu F Tipi Cezaevine getirilmiş, girişte zorla çıplak aramaya maruz bırakılmıştır. Elbiseleri zorla işkence ile çıkartılmış, ardından 5 saat boyunca keyfi olarak müşahede odasında tutulmuştur. Sabaha doğru C Bloкта tek başına kaldığı bir odaya verilmiş, sonra tekrar gelip kendisini 3 kişinin kaldığı bir odaya vereceklerini söyleyerek B Bloкта, Ankara patlamasını gerçekleştiren Daiş'lilerin bulunduğu odaya götürmüşlerdir. Odada bulunanlar Daiş'li olduklarını, "Hala Ankara patlamasından dolayı tutukluyuz" söylediğinde hemen butona basıp gardiyanı çağırmış ve yerinin değiştirilmesini istemiştir. Bunun üzerine infaz memurlarının odasına götürülmüş ve bir görevli tarafından darp edilmiştir. Kendisinin, şikayetçi olacağını belirtmesinden sonra çok ağır işkenceler yapılmış, yere atıp kollarına, ensesine, sırtına, boğazına, vurup üzerine oturmuşlar ve sonrasında süngerli odaya atılmış, saatlerce süngerli odada tutulmuştur. Yine Suriyelilerin yanına vereceklerini söylediklerinde mahpus kesin olarak kabul etmemiş ve sonrasında da cezaevi kampüs hastanesine götürülmüştür. Gittiği hastanede doktora darp-cebir için bilgi verirken kendisine "senin alnında ne olduğun mu yazıyor, sen de rahat dursaydın, sesini çıkarmasaydın aralarında kalabilirdin" diyerek darp-cebir raporuna sadece kolunda birkaç çizik olduğunu yazılmış, mahpus itiraz edince de odadan çıkartılarak tekrar hapishaneye götürülmüştür. Kendisini cezaevine getirdiklerinde siyasi tutukluların kaldığı odada kalmak istemediğini belirten dilekçe yazmazını istemişler, mahpus da "cezaevinde siyasi tutsakların olmaması nedeniyle tek başıma kalacağım bir odaya geçmek istiyorum" diye dilekçesini yazmıştır. Tek başına kalacağı bir odaya verilmiştir. Akşam sayımında tekrar işkenceye maruz kalmış, kendisini zorla ayağa kaldırıp, duvara yapıştırarak,

“her sabah duvarın dibinde böyle ayakta vereceksin, yoksa her sabah-akşam dayak yiyerek verirsin” diye işkence edip, tehdit etmişlerdir.

Kaldığı süre zarfında fiziki olarak işkenceye maruz kalmasına rağmen, mahpus hakkında disiplin soruşturması açılmıştır.

28.06.2018 tarihinde şubemize Mehmet Çelebi Çalan tarafından gönderilen mektupta vermiş olduğu bilgilere göre;

Mehmet Çelebi Çalan adlı ağır hasta mahpusa, iki ay önce kurum doktoru yıllık prostat kontrolü için kan vermesi gerektiğini iletmıştır. Kan vermeden önce kahvaltı yapılmaması için bir gün öncesinden haber verilmesinin gerekmesine rağmen bu yapılmamış. Revire ve kurum doktoruna hitaben yapmış olduğu başvurulara rağmen bu konu dikkate alınmadan dört kez üst üste tekrarlanmıştır. Adalet Bakanlığının düzenli olarak kontrollerinin yapılması doğrultusunda yollamış olduğu talimata rağmen, iki ay boyunca buna uyulmadığını ve kan veremediğini iletmıştır.

Bolu'da devam eden sorunlar:

- OHAL ilanıyla beraber daha önce mahpusların aldıkları kimi gazete, dergi ve kitapları alamıyorlar, yanlarında sadece beş kitap, beş dergi bulundurabiliyorlar.
- Kısa dalgası bulunan radyoları toplatılmış, sadece FM dalgası bulunan radyolar verilmiştir.
- Televizyonda sadece “havuz medyası” olarak tabir edilen iktidara yakın kanalları izleyebiliyorlar. Örneğin daha önce izleyebildikleri CNN ve Fox Tv gibi kanalları bugün artık izleyemiyorlar.
- Hem ağırlaştırılmış müebbet cezası olanların hem de diğer mahpusların havalandırma saatleri kısıtlanmıştır.
- Açık aile ziyaretleri daha önce ayda bir yapılırken şimdi iki ayda bir indirilmiştir.
- Ailelerine telefon açabilmeleri için hem mahpusların hem de ailelerinin isim ve soy isim söylemesi zorunlu hale getirilmiştir. Bu nedenle da telefon görüşmesi yapamıyorlar. Daha önce böyle bir uygulama yoktu.
- Sosyal faaliyet çerçevesinde yaptırılan 10 kişilik sohbet, spor, kütüphane, atölye faaliyetleri ya hiç yaptırılmıyor ya da kısıtlanmıştır.
- Mahpuslar; arama adı altında ayda en az üç (3) kere odalarına girilip eşyalarının dağıtmakta olduğunu, rahatsız edildiklerini, sürekli provokatif yaklaşımlarla karşı karşıya kalmakta olduklarını ifade etmektedirler.
- Keyfi olarak, talepleri olmadığı halde odaları değiştiriliyor, kendi oda değişim talepleri ise kabul edilmemektedir.
- Aileleri ziyarete geldiklerinde aşırı hassaslaştırılan X-Ray cihazından geçerken elbise veya ayakkabılarındaki en küçük metal parçaları sinyal vermekte, dolayısıyla sorun çıkarılmaktadır.
- Yemek aldıkları karavanalar toplatılmış, yemekleri sağlıksız plastik kaplarda almak zorunda kalmaktalar.
- En ufak ve pasif tepki gösterileri, hak talepleri nedeniyle disiplin cezalarıyla karşılaşmaktadır.
- Hastanelerde hala kelepçeli muayene dayatılmakta, kelepçeli muayeneyi kabul etmeyen mahpusların tedavileri yapılmadan hapishaneye geri getirilmektedir.
- Hastane sevklerindeki, dosya ve sevk belgelerine “dikkat kaçır, kaçırılır” ibaresi ve “örgüt isimleri” yazılmaktadır. Bu uygulama, doktorlar ve sağlık çalışanları üzerinde olumsuz etki yaratmakta, hasta-doktor ilişkisini zedelemekte ve tedavi sürecinde olumsuz bir tutum sergilenmesine neden olmaktadır. Hastaların taleplerine rağmen, hastaların sağlık raporları kendilerine verilmemektedir.
- Yine ağırlaştırılmış mahpuslar ayda sadece bir (1) saat o da birlikte kaldıkları iki arkadaşlarıyla kapalı spor salonuna çıkabiliyorlar. Onun dışında hiçbir etkinliğe, spor faaliyetine, sohbe atölyeye, kütüphaneye çıkarılmıyorlar.
- Günün yirmi üç (23) saatini içeride odada-hücrede geçirmelerinden kaynaklı olarak ne yeterince güneş görebiliyorlar ne de yeterince hareket edebiliyorlar. Dolayısıyla bu durum mahpusların sağlıklarını da olumsuz yönde etkilemektedir.

DİNAR T TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU

Haziran ayında yapılan avukat görüşünde tespit edilen hususlar

- Radyolar toplatılmış, geri verilmemiştir.
- En küçük bir harekete dahi disiplin soruşturması açılmaktadır.
- Mahpuslar darp edilmiş, sandalyelerle vura vura üzerlerinde kırmışlardır.
- Havil Acar adlı bir mahpus, başka cezaevinde iken çektiği fotoğraf için bir yıl ceza almıştır.
- Zeytin çekirdeğini delmek için kullandıkları küçük bir iğne için mahpuslara bir yıl ceza istenmiştir.
- Bir yıl içinde mahpuslara 20 kez dayak atılmıştır. Darp yapıldıktan bir hafta sonra hastaneye götürüldüklerinden dolayı darp izleri kalmadığından rapor alınamamaktadır.
- Gece yarısı koğuş içine köpekle girilmiş, şikayet ettiklerinde ise ertesi gece bütün eşyaları yırtılmış ve kırılmıştır. Görevliler koğuş içine eşofman ve spor ayakkabılar ile giriyorlar.

KAYSERİ/BÜNYAN 2 NOLU T TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU

29.04.2018 tarihinde Sedat Avcı tarafından gönderilen mektupta vermiş olduğu bilgilere göre:

Kurumumuza sağlık durumu ile ilgili olarak bilgilerini iletmek istediği mektuplara çeşitli tarihlerde “sakıncalı ifadeler var” gerekçesiyle el konulmuştur. Mahpusun İnfaz hakimliğine yapmış olduğu başvuru neticesinde mahkeme “mektuplarda sakıncalı ifadeler bulunmayıp, serzenişte bulunmuştur, mektupların ilgisine gönderilmesi” kararıyla mahpusun el konulmuş olan tüm mektupları tarafımıza tekrar iletilmiştir.

27.05.2018 tarihinde Mehdi Boz tarafından gönderilen mektupta vermiş olduğu bilgilere göre:

- 27.04.2018 tarihinde Elazığ Yüksek Güvenlikli hapishaneye sevk edilmiş, girişte çıplak aramayı kabul etmediği için darp edilmiş ve kaburgalarında ezilme meydana gelmiştir. Günler sonra Elazığ polikliniği cerrahi bölümüne götürülmüş, film çekilmiş ve filmde kaburgalarında ezilme olduğu söylenmiştir. Doktora rapor yazmasını söylediğinde; doktor, rapor yazmayacağını ifade etmiştir. Mahpus kendisine “bir hekim olarak rapor yazmak zorundasın” dediğinde, doktor dışarı çıkartılmasını istemiş ve rapor alamadan cezaevine geri götürülmüştür.
- İlk girişte yaşananlardan ve 1 Mayıs kutlaması yaptığından dolayı mahpusa 20 gün hücre cezası verilmiştir. Sağlığı iyi olmadığından dolayı üç kişilik hücrede kalan arkadaşlarının yanına gitmek istemiş, önce “tamam” denilmişse de, birkaç gün sonra da bu isteği kabul edilmemiştir.
- Kayseri’de kalan eşyaları kendisine gönderilmemiş, bu konu ile ilgili dilekçe verdiği için ise yüksek bir ücret talep edilerek gönderileceği söylenmiştir.

Kayseri’de devam eden sorunlar:

- Mahpusların buldukları odaların iç kısmına yerleştirilmiş kamera 24 saat kesintisiz kayıt yapmaktadır. Oda içine yerleştirilen kamera ile ortak yaşam alanlarının izlenmesinin yanı sıra, tuvalet ve banyo girişi de bu kamera ile gözlenmektedir.
- Her türlü metal eşya yasaklanmış; kaşık, çatal, bıçak, tabak dahil olmak üzere hepsi plastik olarak verilmiştir. Kitap sayısı 5 ile sınırlandırılmıştır. Radyolar verilmemektedir.
- Kurumda sağlık memuru bulunmamaktadır, acil durumlarda 112 nin aranılacağı belirtilmiştir. Hapishane ile hastane arası yaklaşık 50 km’lik bir mesafe de iken ağır hastaların durumu riski hale gelmektedir.
- Nevresim, çarşafklar sadece birer adet verilmektedir.
- Ayakta sayıma karşı çıkanlar hakkında disiplin soruşturması açılmakta ve disiplin cezaları verilmektedir.

KIRIKKALE F TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU

07.06.2018 tarihinde Cihat Özdemir tarafından gönderilen mektupta vermiş olduğu bilgilere göre:

- Havalandırmaya takılan kameraların kapatılmasından dolayı
  - Selçuk Çelik hakkında
05.03.2018 tarihli 2018/174 nolu karar ile 1 gün hücre cezası
14.03.2018 tarihli 2018/189 nolu karar ile 1 gün hücre cezası
19.03.2018 tarihli 2018/204 nolu karar ile 1 gün hücre cezası
Disiplin kurulunun 2017/511 nolu kararı ile verilen 1 aylık ziyaret yasağı 29.03.2018-29.04.2018 tarihleri arasında infaz edildi.
  - Erdi Sidal hakkında
05.03.2018 tarihli 2018/174 nolu karar ile 1 ay ziyaret yasağı
19.03.2018 tarihli 2018/2014 nolu karar ile 1 ay ziyaret yasağı
Disiplin kurulunun verdiği 1 aylık ziyaret yasağı 30.03.2018-30.04.2018 tarihleri arasında infaz edildi.
  - Sinan Akbayır hakkında
05.03.2018 tarihli 2018/175 nolu karar ile 1 gün hücre cezası
19.03.2018 tarihli 2018/202 nolu karar ile 1 gün hücre cezası
Disiplin kurulunun 2017/508 nolu kararı ile verilen 1 aylık ziyaret yasağı 24.04.2018-24.05.2018 tarihleri arasında infaz edilmiştir.
  - Sadık Sabancılar'a 30.11.2017 tarih, 2017/523 nolu karar ile verilen 1 ay ziyaret cezası 25.05.2018 tarihinde uygulanmaya başlandı. Ayrıca 10.05.2017 tarih 2017/206 nolu karar ile verilen 1 ay ziyaret cezası 24.04.2018 tarihinde uygulanmıştır.
  - Süleyman Yılmaz Bulduruç'a 10.05.2017 tarih, 2017/206 nolu karar ile verilen 1 ay iletişim (telefon) cezası 30.05.2018 tarihinde uygulanmaya başlanmıştır.
  - Murat Karayel ve Kemal Tufan'ın havalandırmada bulunan kamerayı kapatarak sensörün bozulduğu iddiasıyla verilen 4'er günlük hücre cezaları Murat Karayel'in 20.04.2018, Kemal Tufan'ın ise 03.05.2018 tarihlerinde infaz edilmiştir.
- Sağlık Sorunlarında karşılaşılan sorunlara ilişkin
Cihat Özdemir 27 Mart ve 22 Mayıs Tarihlerinde tek hücreli ring aracıyla sevk dayatmasını kabul etmemesi ve diğer ring talebi kabul edilmediğinden hastanedeki randevusuna gidememiştir. Ayrıca Cihat Özdemir'e ortopedi ve gastroenteroloji bölümlerine sevk yapıldığı söylenmesine rağmen, sevk yapılmadığı aradan aylar geçince ortaya çıkmıştır.

Cihat Özdemir ve Mustafa Kocatürk Kırıkkale Yüksek İhtisas hastanesi KBB polikliniğine tedavileri için sevk edilmiş, fakat kelepçeli muayene dayatıldığından ve bu dayatmayı, kelepçeli muayeneyi arkadaşlarımız kabul etmediğinden muayene olamadılar. İlgili bölümde yaklaşık iki yıldır benzer sorunlar yaşanmaktadır.
Cihat Özdemir ve Mustafa Kocatürk 22 Mayıs tarihindeki hastane sevkine tek kişilik ring aracı ile sevk dayatması nedeniyle hastaneye gidememişlerdir.

Murat karayel uzun süredir ağız dış rahatsızlığı yaşamasına rağmen 09 Mayıs 2018 tarihinde gitmiş olduğu Kırıkkale Ağız-Diş Sağlığı Hastanesinde kelepçeli muayene dayatıldığından ve arkadaşımız kelepçeli muayeneyi kabul etmediğinden tedavisi yapılmamıştır.

Zeynel Karabulut'un 21 Mayıs tarihindeki Kırıkkale Yüksek İhtisas Hastanesi'ne yapılan sevk, tek hücreli ring dayatması nedeniyle yapılamadı. Zeynel Karabulut'a Hacettepe Üniversitesi sağlık kurulu tarafından

“hem fiziksel hem de ruhsal olarak hücre cezası yatmaya uygun olmadığı” raporu, hapishane doktoru tarafından da aynı yönde yazılı rapor olmasına rağmen, hapishane disiplin kurulu 11 gün hücreye koyma cezası vermiş, İnfaz hakimliği ise kararın uygulanabilmesi için var olan raporları hiçe sayarak yeniden rapor düzenlemek ve cezayı infaz etmeye çalışılmıştır.

Resul Kocatürk 29.05.2018 tarihinde göz ve nöroloji, Süleyman Yılmaz Bulduruç ise 30.05.2018 tarihindeki göz polikliniği sevkleri tek kişilik hücre tipi ring aracı ile sevk dayatıldığından hastane sevkleri yapılmadı. Kitap, dergi, gazete vb. yayınlarının verilmemesi; mektupların sansürlenmesi ve diğer uygulamalara ilişkin ise;

Mert Yazar’a faturalarıyla gönderilen 6 adet yeni Demokrasi gazetesi, 04.04.2018 tarihli 2018/43 nolu Eğitim Kurulu Başkanlığı kararıyla Efrin ile ilgili gazetede yer alan yazı-değerlendirmeler gerekçe gösterilerek verilmedi.

Resul Kocatürk’e 09.05.2018 tarihinde posta ile gelen Jineoloji Dergisinin 9. Sayısı, 23.05.2018 tarihinde Göksu Baykal’ın gönderdiği iki adet kitap; Süleyman Yılmaz Bulduruç’a 02.05.2018 tarihinden gönderilen Özgür Gelecek gazetesi ve iki adet kitap, hiçbir gerekçe ya da tutanak tutulmadan arkadaşlarımıza verilmedi.

Berkay Ustabaş’ın mahkeme-yargı ve hapishane sürecine ilişkin Cumhuriyet Gazetesine yazmış olduğu mektup idare tarafından sansürlenmiştir.

Sadık Sabancılar’a 15.05.2018 tarihinde kardeşinin açık görüşte getirdiği kot gömlek lacivert renkte olduğu gerekçesiyle alınmamıştır.

Kırıkkale’de devam eden sorunlar:

- Mahpusların kargo ya da ziyaretçiler tarafından temin ettikleri kitap, dergi gazete vb. yayınları verilmemektedir.
- Hastane sevkleri zamanında yapılmamakta ve tedavilerde kelepçeli muayene uygulaması devam etmektedir.
- Adliye ve hastane sevklerinde tekli hücreli-kabin ring araçlarının kullanımı devam etmektedir.
- Temel ihtiyaç malzemeleri olan metal kaşık, bulaşık eldiveni vb. ürünlerin kantinde satılmamaktadır.
- Gerek mahpusların gönderdiği gerekse dışarıdan gönderilen mektuplar sansürlenmekte, verilmemekte veya gönderilmemektedir.
- Mahpuslara sürekli disiplin soruşturmaları açılmaktadır.
- Hapishane berberinde makas kullanılması yasaklanmış ve tıraş makinesi ile “tek tip tıraş” uygulaması zorunlu hale getirildiğinden mahpuslar traş olamamaktadırlar.

SİNCAN KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU

Haziran 2018 tarihinde hükümlü ve tutuklular ile yapılan görüşmelerde aktarılan bilgilere göre;

- Hapishanede suların kirli, paslı aktığı; 14.00 – 19.00 saatleri arası ve 22.00-04.000 saatleri arası suların kesildiği ve yeniden su verildiğinde kesilme saatlerinde sular borularda beklediğinden daha kirli ve paslı aktığı belirtilerek bu durumun hem daha fazla su kullanımına hem de mahkumlarda sivilce, kaşıntı vb. cilt sorunlarına sebep olduğu;
- 3 kişilik hücrelerde 6-7 kişi kaldıklarını;
- Tek kişilik hücrelere bölünmüş yeni ring araçlarının insan haysiyeti ile bağdaşmayan araçlar olduğu, ring aracındaki bu hücrelerin çok dar olduğu, ring hücrelerinin her birinde kamera olduğu, ring hücrelerinin klimalı olduğunu ama ayarlarının bozuk olup yazın çok düşük ayarda tutulduğu, hücre çok dar olduğu için

klima ile üzerlerine üflenen soğuk havadan korunamadıklarını, bu nedenle boyun ve omuzlarının tutulduğunu;

- Son dönemde yemeklerin miktarının çok azaldığı ve kalitesinin çok kötüleştiği; bu nedenle kantinden aldıkları kuru yiyecekler ile beslenmeye çalıştıklarını, bu durumun da sindirim sistemi bozukluklarına sebep olduğu;
- Ped ve çamaşır suyu, şampuan, çamaşır deterjanı, bulaşık deterjanı, sabun gibi temizlik malzemelerinin hapisane hesabında parası olmayan veya az parası olanlara ücretsiz olarak verildiğini; hesabında parası olanların talebinin ise "ihtiyaç kapsamında değildir, hesabınızdaki para ile kantinden alın" denilerek reddedildiğini;
- Mahkum ve tutuklulara el örgüsü giysiler, kahverengi, siyah, mavi ve yeşil renkli giysiler ile şapka ve eldivenlerinin verilmediği;
- Yıldırma ve iletişim hakları kullanamamaları amaçlanarak sürekli disiplin cezası verildiği;
- Telefon görüşmelerinde görüşülen kişinin telefonu hoparlöre alması durumunda dahi kendilerine disiplin cezası verildiği hususlarında şikayetlerini iletmışlerdir.

Haziran 2018 tarihinde Dilber Tanrıkulu tarafından gönderilen mektupta vermiş olduğu bilgilere göre:

- Mahpusun kol ve bacaklarında açık yaralar bulunduğundan tuvalet ihtiyacı için klozet kullanması gerekmektedir. Yapılan tüm başvurulara karşın bu talebi karşılanmamaktadır. Bu konu ile ilgili olarak kurum olarak yapmış olduğumuz başvurulara rağmen bu ihtiyaç karşılanmamıştır.

Evin Keve hakkında edinilmiş bilgilere göre:

Duruşması için Sincan Kadın Kapalı Cezaevinden, Van T Tipi Cezaevine götürülen Evin Keve çıplak aramayı kabul etmediğinden 6 gardiyan tarafından darp edilmiştir. Darp raporu alan mahpus suç duyurusunda bulunmuştur.

SİNCAN T TİPİ KAPALI KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU

24.05.2018 Tarihinde Özgür Ayhan'ın ailesinin yapmış olduğu başvuruya göre:

- Sincan T Tipi Kapalı Cezaevinde kalmakta olan Özgür Ayhan'ın kalmış olduğu koğu 6 kişilik olmasına rağmen toplam 22 kişi aynı koğuştta kalmaktadırlar.

TOKAT T TİPİ KAPALI CEZA İNFAZ KURUMU

02.04.2018 Tarihinde Hasta Mahpus Aydın Değirmenci tarafından gönderilen mektupta vermiş olduğu bilgilere göre:

- Diyetisyenin vermiş olduğu raporun %80'nin uygulanmadığını, diyet yemeklerinin verilmediğini ifade etmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER:

- 1) Yasal mevzuata göre; Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Cezave Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı hakkındaki tüzükte "Gün batımı ile havanın kararması" şeklinde belirtilmiştir.
- 2) **Adalet Bakanlığının Ceza İnfaz Kurumlarının Tahsisi, Nakil Şemaları ve Diğer Hükümlüler Hakkındaki 45/1 sayılı Genelgesinin "Ortak Etkinlikler" başlıklı üçüncü bölümünde bazı hususlar düzenlenmiştir. Buna göre**
"Güvenlik bakımından tehlike yaratmadığı ölçüde, idare ve gözlem kurulu tarafından belirlenen istekli hükümlü ve tutuklular, 10 kişiyi aşmayacak gruplar hâlinde ve idarenin gözetiminde, açık görüş alanlarında veya diğer ortak yerlerdeki sosyal faaliyetler çerçevesinde haftada toplam 10 saati aşmamak üzere sohbet amacıyla bir araya getirilebilir. Bu faaliyet hafta içerisinde açık görüş, avukat ve ziyaretçi görüşlerini aksatmayacak şekilde yaptırılır."
- 3) **Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin R (2006) 2 sayılı "Cezaevi Kuralları Hakkında Tavsiye Kararları" konulu tavsiye kararının 27.6. ve 27.7. paragrafları şöyledir:**

"27.6. Spor, oyunlar, kültürel faaliyetler, özel hobiler ve diğer boş zaman uğraşlarını kapsayan eğlendirici fırsatlar yaratılmalıdır ve mümkün olduğunca mahpusların bu etkinlikleri organize etmelerine izin verilmelidir.

27.7. Mahpusların egzersiz esnasında ve eğlendirici faaliyetlere katılmaları için birbirleriyle bir araya gelmelerine izin verilmelidir."

Bu düzenlemelere göre hem Havalandırma kapılarının gerektiği gibi ve yasal mevzuata uygun saatte açılıp kapanması, faaliyetlerinde yine aynı yasal olarak belirtilmiş saatlerde yapılması zorunludur.

- 4) Yaşam alanlarının 24 saat boyunca kamera ile gözetlenip kayıt altına alınması bir hak ihlalidir. Anayasanın 20. maddesinde güvence altına alınan "herkesin özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz" ilkesi, anayasanın giriş bölümü 5. ve 17. maddesinde ayrı ayrı düzenlenen "manevi varlığın" korunması ilkesi ihlal ve "İnsan haysiyetiyle bağdaşmayan bir muameleye tabi tutulamaz" ilkesi açıkça ihlal edilmektedir. İnsan haysiyeti ve haklarının korunması konusunda "Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi" Cezaevleri Kuralları hakkında 2006/2 numaralı tavsiye kararında "özgürlüğünden yoksun bırakılan herkese, insan haklarına saygı çerçevesinde davranılmalıdır denilmektedir.
- 5) Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Madde 3; "Hiç kimseye işkence ya da insanlık dışı ya da onur kırıcı bir davranış ya da ceza uygulanamaz" diyerek sadece işkenceyi değil, insanlık dışı ya da onur kırıcı bir davranış veya ceza uygulamasını da yasaklamaktadır.

BM Kişisel ve Siyasal Haklar Uluslararası Sözleşmesinin 10. Maddesinde düzenlenen "Özgürlüğünden mahrum bırakılmış kişiler insani muamele ve insanın doğuştan kazandığı insan onuruna saygılı davranış görme hakkına sahiptir".

Buna göre cezaevlerinde hastanelere sevklerde kullanılan tek kişilik araç ve kelepçeli muayene dayatılması hem işkence hem de onur kırıcı davranış kapsamında değerlendirilmelidir. Sağlığa erişimden ziyade bu hakkı engelleyici olan uygulamalardan vazgeçilmeli ve tüm mahpusların insan onuruna yakışır şekilde sağlığa erişimleri sağlanmalıdır.

İletişim haklarının tekmlil uygulaması nedeniyle engellenmesi, mektupların verilmemesi ya da geç verilmesi kişinin özgürlüğünün elinden alınmış olmasının yanısıra ayrı bir cezalandırma yöntemi olarak uygulanmaktadır. Yasal olarak tanınmış olan iletişim hakları engellenemez.

sağlığa erişim engellerine karşı Adalet Bakanlığını, Sağlık Bakanlığını, Meclis İnsan Haklarını İzleme Komisyonunu ve ilgili tüm kurum ve kuruluşları göreve davet ediyoruz.

İHD ANKARA ŞUBE HAPİSHANELER KOMİSYONU